

вивчали варіював у межах від 3,5 до 7,1. На рівні максимального показника він був у сортів Тясмин та Неслухівський. Вміст поліфенольних речовин у сортів агрусу знаходилася на рівні найбільшого -186 мг/% – сорт Легінь та найменшого (83 мг/%) – Княжич. Плоди сортів агрусу Чорномор, Гостинець, Грушенька, Сварог та Карат містили максимальну кількість пектинів – 0,68; 0,67; 0,74; 0,83; 0,70%, відповідно.

Таким чином, найкращі смакові якості плодів за показниками дегустаційної оцінки та цукрово-кислотного індексу мали плоди сортів Неслухівський та Гостинець. Відмінною сировиною для виготовлення желейних продуктів переробки за кількістю пектинів та титрованих кислот є ягоди плодів Сварог, Грушенька, Гостинець, Карат, Чорномор.

УДК 635. 652: 631.526

Кутовенко В.Б.

НУБіП України

ГОСПОДАРСЬКО-БІОЛОГІЧНА ОЦІНКА СОРТІВ БОБУ ОВОЧЕВОГО

У цілому світі гостро стоїть вирішення проблеми забезпечення населення продуктами харчування. Причому ці продукти повинні бути збалансованими за всіма поживними речовинами – білком, вуглеводами, жирами та вітамінами. Поки що не створено ні одного ідеального сорту за балансом усіх поживних речовин. Значний дефіцит людина має за забезпеченням білку, рослинного, так і тваринного.

Серед овочевих культур цінними є бобові культури, як важливе і дешеве джерело білку, на який бідний сучасний раціон людини. Бобові овочі накопичують усі необхідні для людини амінокислоти, солі кальцію, фосфору, заліза. В овочівництві

України в даний час вирощують лише невелику кількість видів рослин з родини Бобові. В основному це квасоля, горох і, дуже рідко, біб овочевий. Незважаючи на цінність бобу овочевого, його завозять у замороженому стані у супових наборах з Польщі. Водночас, українське овочівництво має великі можливості для виробництва власної заморозки. Окрім продовольчого використання, біб має важливе агротехнічне значення, і може використовуватися у якості сидератів.

Метою наших досліджень було вивчення колекції бобу овочевого в умовах Лісостепу України, що дасть можливість розширити видове різноманіття бобових овочевих культур і підвищить забезпечення населення дешевим легкодоступним білком.

Методика. Дослідження проводили протягом 2009-2011 рр. у НДП «Плодоовочевий сад» НУБіП України, розміщеного у північній частині Лісостепу України на дерново-середньопідзолених ґрунтах. Дослідження проводили за Методикою дослідної справи в овочівництві та баштанництві та Методикою польового дослідження за редакцією Б.А. Доспехова. Було досліджено 17 сортозразків бобу овочевого. За контроль було взято сорт Карадаг.

Висівали насіння бобу овочевого у першій декаді квітня. Розмір облікової ділянки становив 5 м². Схема сівби 70 x 20 см. Під час вегетації відмічали такі фенологічні фази: повні сходи, бутонізація, цвітіння, початок технічної стиглості та біологічну стиглість бобів. Початок досягання відмічали після побуріння стулок бобів 2-3 нижніх ярусів. Висоту рослин визначали перед збиранням мірною рейкою в 5 рівновіддалених місцях ділянки.

Результати досліджень. В результаті проведених експериментальних досліджень встановлено, що фази бутонізації і цвітіння сортів бобу овочевого проходили практично одночасно. Найшвидше у ці фази вступали рослини контрольного сорту Карадаг. Інші сорти відставали в розвитку на одну – три доби відповідно.

Фаза технічної стиглості наступала найшвидше у сортів ZT 00112 та ZT 00215 через 70 діб від появи сходів, що на одну добу пізніше за контрольний варіант. Найпізніше фаза технічної стиглості наступила у сорту Українські слобідські.

За настанням біологічної стиглості найбільш ранніми виявились сорти Віндзорські, Місцеві 1, ZT 00076, ZT 00112 та контрольний варіант Карадаг. Найбільш пізнє настання біологічної стиглості відмічено у сортів Карестино і Українські слобідські.

Незважаючи на те, що початок цвітіння всіх сортів і настання технічної стиглості розпочиналися приблизно одночасно, дружність досягання бобів коливалася у значному діапазоні. Найбільш дружнє їх досягання відмічено у сорту Бартолі 98%. У сортів ZT 00112, ZT 00107, ZT 00031 дружність настання біологічної стиглості була теж високою 94-92%. Найменш дружнє досягання бобів відмічено у сорту Українські слобідські – 45%. В інших сортів дружність настання біологічної стиглості становила 77 – 91% відповідно.

За продуктивністю сухого насіння найбільш врожайними були сорти ZT 00215, ZT 00112, ZT 00209 та Віндзорські з масою насіння з однієї рослини – 28,6 – 23,9 г. В інших сортів продуктивність була дещо меншою. Найменшою вона була у сорту Українські слобідські – 11,5 г, ZT 00076 – 14,8 г, Місцеві №2 – 15,4 та Кормові місцеві – 15,6 г.

